

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE
M. DĄBROWA GÓRNICZA
ZA ROK 2014**

**POWIATOWY RAPORT ROCZNY
II/P/2014**

Dąbrowa Górnicza, marzec 2015 r.

SPIS TREŚCI

	strona
Wstęp	4
I. Założenia ogólne do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	5
II. Analiza i diagnoza	10
1. Bezrobocie i oferty pracy	10
2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe	15
3. Podsumowanie i wnioski	20

Załączniki

Załącznik nr 1. T-II/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie m. Dąbrowa Górnicza. Stan w końcu 2014 roku.

Załącznik nr 2. T-II/P-10. Ranking zawodów* zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Załącznik nr 3. T-II/P-11. Ranking zawodów* zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Załącznik nr 4. T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie m. Dąbrowa Górnicza. Stan w końcu 2014 roku.

Załącznik nr 5. T-II/P-2. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 6. T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 7. T-II/P-3. Oferty pracy według zawodów w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 8. T-II/P-3a. Struktura ofert pracy według grup zawodowych w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 9. T-II/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 10. T-II/P-5. Ranking zawodów* deficytowych i nadwyżkowych w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 11. T-II/P-6. Ranking zawodów* deficytowych i nadwyżkowych w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 12. T-II/P-7. Ranking zawodów* generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 13. T-II/P-8. Ranking zawodów* generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 14. T-II/P-9. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

Załącznik nr 15. T-II/P-9a. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w 2014 roku.

WSTĘP

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w art. 8 ust. 1 mówi, iż do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m.in.: opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (pkt 3). Natomiast w art. 9 ust. 1 jest mowa o zadaniach samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Należy do nich m.in.: opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia (pkt 9).

Opierając się na powyższych zapisach ustawy oraz systemie statystyczno - sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdania: MPiPS-01, MPiPS-02, MPiPS-04, MPiPS-05 i MPiPS-06) wprowadzono „do praktyki działania powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz szkół ponadgimnazjalnych jednolitej metody, służącej bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, o nazwie: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”¹.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,

¹ „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003

- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Niniejszy raport składa się z dwóch części. W części I omówione są ogólne założenia monitoringu oraz metodologia badań. **Część II - diagnostyczna**, obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w roku 2014 roku, opracowaną w oparciu o dane ze sprawozdania MPiPS-01.

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE DO MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH²

Prezentowana w opracowaniu metoda wykorzystuje istniejące w tym zakresie dotychczasowe doświadczenia w kraju, w tym w szczególności:

- Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu,
- Międzygminnego Ośrodka Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic (eksperyment gliwicki),³
- projekt prof. M. Kabaja opublikowany w książce pt. „Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu” (Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 1997),
- Krajowego Urzędu Pracy w zakresie pilotażowego wdrożenia monitoringu zawodów w wybranych województwach,
- Międzyresortowego Zespołu do Prognozowania Popytu na Pracę, działającego przy Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, w zakresie analizy dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju⁴.

Jednocześnie przy opracowaniu zasad organizacji i funkcjonowania systemu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto założenie o maksymalnym wykorzystaniu informacji zbieranych w ramach obowiązującej sprawozdawczości o rynku pracy.

Podstawowe definicje

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy

² Rozdział ten został opracowany na podstawie „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, przesłanych wszystkim urządcom pracy przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w roku 2005

³ A. Kasperek „Kształcenie a rynek pracy w Zabrzu w latach 1994-97. Analiza i monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Międzygminny Ośrodek Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic, Gliwice 1999

⁴ Szerzej: B. Łukaszewicz *Analiza dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju*; Studia i materiały Tom IX, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych Warszawa 2002

dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

Źródła informacji monitoringu

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane zgromadzone w powiatowych urzędach pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz informacje oparte na badaniach sondażowych w zakładach pracy dotyczących obecnego stanu zatrudnienia oraz przewidywanych przyjęć i zwolnień pracowników według zawodów w ciągu najbliższego roku, jak również informacje oparte na badaniach sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie przewidywanej liczby absolwentów według zawodów w danym roku szkolnym.

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA METODYCZNE DO OPRACOWANIA ROCZNEGO RAPORTU POWIATOWEGO (RAPORT – II/P)

Źródła informacji

Źródłem informacji do opracowania RAPORTU – II/P/2014 są:

- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za II półrocze 2014 roku”*.
- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Okres 01.07.2014 r. – 31.12.2014 r.”*

Analiza oparta jest na wygenerowanych na podstawie powyższych dokumentów tabelach.

Mierniki stosowane do monitoringu

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (\bar{N}_I^k)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku,

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{12} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad \text{dla } \bar{O}_I^k \neq 0 \text{ i } \bar{B}_I^k \neq 0 \quad (4)$$

gdzie:

\bar{O}_I^k , \bar{B}_I^k są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Ponadto:

- zawody, które pojawiły się w statystykach, dla których $\bar{O}_I^k = 0$ i $\bar{B}_I^k = 0$, zostały

zakwalifikowane do zawodów wykazujących równowagę,

- w przypadku, jeżeli wskaźnik intensywności jest równy 0 lub MAX tzn. liczba bezrobotnych albo liczba ofert pracy jest równa 0, to dla określenia, czy zawód jest deficytowy lub nadwyżkowy bierze się pod uwagę średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej (\bar{N}_I^k), tzn. dla:

- $\bar{N}_I^k > 1$, **zawód jest nadwyżkowy,**
- $\bar{N}_I^k < -1$, **zawód jest deficytowy,**
- $-1 \leq \bar{N}_I^k \leq 1$, **zawód jest zrównoważony**

3) **Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k** ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

\overline{PO}_I^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{12} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w danym roku

oraz

\overline{PB}_I^k - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w roku obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.

4) **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k** ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (8)$$

gdzie:

$B_{d,t}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu na koniec danego roku,

B_t^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu na koniec danego roku.

5) **Prognozowany wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($D_{n,t+1}^k$)**

$$D_{n,t+1}^k = \frac{Z_{t+1}}{P_{t+1}} \quad (9)$$

gdzie:

Z_{t+1} - przewidywane przyjęcia do pracy w powiecie w roku $t+1$

P_{t+1} - przewidywana podaż zasobów pracy w powiecie w roku $t+1$

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$D_{n,t+1}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq D_{n,t+1}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$D_{n,t+1}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Przyjęto następujące założenia dotyczące podziału zawodów według wykształcenia:

- wykształcenie wyższe - grupy wielkie 1 i 2,
- wykształcenie średnie - grupy wielkie 3, 4 i 5,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe - grupy wielkie 6,7,8 i 9

Przyjęto również, że określenie „absolwent” odnosi się do osób, które ukończyły naukę, nie później niż 12 miesięcy temu.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. BEZROBOCIE I OFERTY PRACY

W Dąbrowie Górniczej na koniec roku 2014 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 5991 (spadek o 564 osoby w porównaniu z końcem I półrocza 2014 roku i spadek o 934 osoby w stosunku do końca 2013 roku), z czego 52,35% stanowiły kobiety (taki sam udział jak w końcu 2013 roku). W porównaniu z końcem 2013 roku wzrósł odsetek osób długotrwale bezrobotnych (pozostających w rejestrze urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat). Stanowiły one 56,74% ogółu bezrobotnych (na koniec 2013 roku było to 51,97% ogółu bezrobotnych). 54,19% osób tej grupy to kobiety.

Tabela 1. Struktura bezrobocia w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

	ogółem	w tym				
		absolwenci		Długotrwale bezrobotni		
		kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Liczba bezrobotnych	5991	3136	160	101	3399	1842
odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych	100%	52,35%	2,67%	1,69%	56,74%	30,75%
odsetek kobiet w stosunku do danej grupy bezrobotnych	100%	52,35%	100%	63,13%	100%	54,19%

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 2. Ranking i struktura zawodów według liczby bezrobotnych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy-razem	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy-kobiety
1	000000	Inny zawód lub brak zawodu	1269	668	80	46	265	151
2	522301	Sprzedawca*	412	368	2	2	155	138
3	722204	Ślusarz*	200	4	0	0	85	1
4	311504	Technik mechanik*	117	14	0	0	40	6
5	331403	Technik ekonomista*	114	106	4	4	37	35
6	711202	Murarz*	103	0	0	0	45	0
7	512001	Kucharz*	96	82	0	0	44	37
8	931301	Robotnik budowlany	96	2	3	0	39	0
9	515303	Robotnik gospodarczy	80	29	0	0	32	17
10	911207	Sprzątaczką biurowa	79	79	0	0	46	46

11	432103	Magazynier	67	20	0	0	28	10
12	753105	Krawiec*	67	64	0	0	23	22
13	411004	Technik prac biurowych*	66	57	1	1	27	24
14	741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	56	2	0	0	19	0
15	522305	Technik handlowiec*	53	49	1	1	20	17
16	751201	Cukiernik*	52	39	0	0	26	22
17	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	50	25	0	0	26	15
18	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	49	0	1	0	16	0
19	723105	Mechanik samochodów osobowych	47	0	0	0	21	0
20	311590	Pozostali technicy mechanicy	42	20	0	0	14	6
21	713102	Malarz budowlany	42	3	0	0	22	3
22	722314	Tokarz w metalu	42	8	0	0	17	3
23	523002	Kasjer handlowy	41	39	2	2	15	15
24	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	40	28	1	1	13	10
25	311408	Technik elektronik*	39	10	0	0	12	2
26	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	39	3	0	0	18	2
27	811101	Górnik eksploatacji podziemnej*	38	0	0	0	12	0
28	513101	Kelner*	37	35	0	0	14	13
29	263102	Ekonomista	36	28	0	0	19	14
30	611306	Ogrodnik terenów zieleni	36	19	0	0	15	10
Razem 30 zawodów° (%)			58,50%	57,43%	59,38%	56,44%	54,44%	53,32%

° procenty w odniesieniu do danej grupy bezrobotnych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby bez zawodu (21,2%), które nie legitymują się praktycznie żadnymi kwalifikacjami. Znaczny odsetek (6,9%) stanowią osoby z zawodem „Sprzedawcy* - 522301”.

Trzydzieści zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (w tym grupa bezrobotnych z kategorii: „bez zawodu”) generuje 58,5% zarejestrowanych bezrobotnych. Równocześnie z grupy tych 30 zawodów, blisko 54,5% osób bezrobotnych zarejestrowanych jest powyżej 12 miesięcy. Ten wysoki wskaźnik potwierdza również grupa kobiet z tej kategorii, która stanowi ponad 53% ogółu zarejestrowanych kobiet powyżej 12 miesięcy.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych absolwentów w Dąbrowie Górniczej uszeregowana malejąco wg ich liczby na koniec 2014 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych absolwentów	Odsetek absolwentów w stosunku do ogółu zarejestrowanych absolwentów
1	0	Inny zawód lub brak zawodu	1269	80	50,00%
2	331403	Technik ekonomista*	114	4	2,50%
3	228301	Fizjoterapeuta	11	3	1,88%
4	931301	Robotnik budowlany	96	3	1,88%
5	241304	Specjalista bankowości	8	2	1,25%
6	263203	Kulturoznawca	5	2	1,25%
7	263204	Socjolog	15	2	1,25%
8	311513	Technik pojazdów samochodowych*	4	2	1,25%
9	325402	Technik masażysta*	3	2	1,25%
10	514105	Technik usług fryzjerskich*	4	2	1,25%
11	522301	Sprzedawca*	412	2	1,25%
12	523002	Kasjer handlowy	41	2	1,25%
13	932101	Pakowacz	29	2	1,25%
Razem dla 13 zawodów					67,50%

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

2,67% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki). Absolwenci zarejestrowani są w 65 zawodach, ale tylko 13 z nich generuje 67,5% bezrobotnych w grupie. Uwidacznia się tutaj znacząca przewaga grupy absolwentów bez zawodu, czyli głównie absolwentów liceów ogólnokształcących lub profilowanych.

Tabela 4. Ranking zawodów^o według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

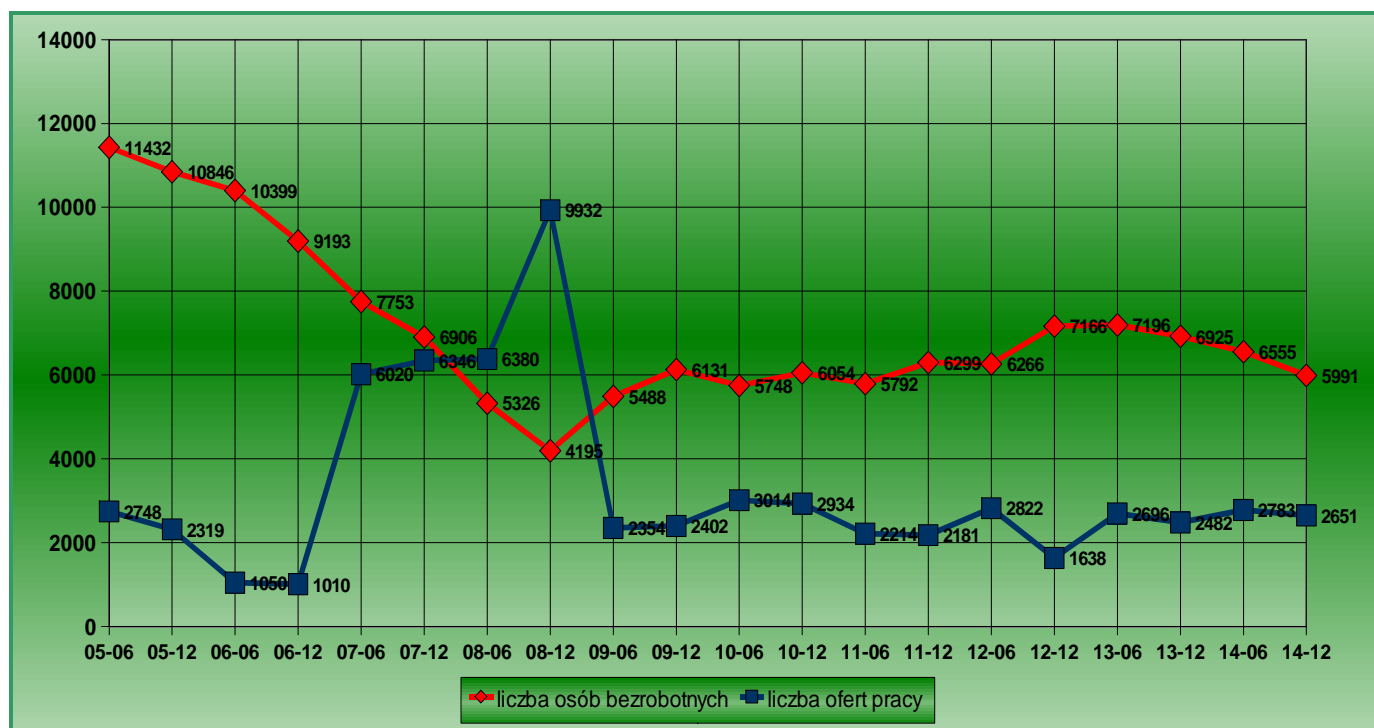
Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
		ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
753605	Obuwnik przemysłowy	17	11	0,005140	64,71%
712601	Hydraulik	11	7	0,003271	63,64%
741212	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	10	6	0,002804	60,00%
813101	Aparatowy procesów chemicznych	10	6	0,002804	60,00%
911207	Sprzątaczką biurową	79	46	0,021495	58,23%
343204	Plastyk*	13	7	0,003271	53,85%
821204	Monter maszyn elektrycznych	13	7	0,003271	53,85%
263102	Ekonomista	36	19	0,008879	52,78%
713102	Malarz budowlany	42	22	0,010280	52,38%
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	50	26	0,012150	52,00%
311101	Laborant chemiczny	10	5	0,002336	50,00%

713101	Malarz - tapeciarsz*	10	5	0,002336	50,00%
722301	Frezer	10	5	0,002336	50,00%
723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	14	7	0,003271	50,00%
751201	Cukiernik*	52	26	0,012150	50,00%
751204	Piekarz*	20	10	0,004673	50,00%
941201	Pomoc kuchenna	20	10	0,004673	50,00%
334306	Technik administracji*	35	17	0,007944	48,57%
962902	Dozorca	35	17	0,007944	48,57%
932101	Pakowacz	29	14	0,006542	48,28%
723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	39	18	0,008411	46,15%
512001	Kucharz*	96	44	0,020561	45,83%
723105	Mechanik samochodów osobowych	47	21	0,009813	44,68%
514202	Kosmetyczka	18	8	0,003738	44,44%
311204	Technik budownictwa*	32	14	0,006542	43,75%
.....					
000000	Inny zawód lub brak zawodu	1269	265	0,123832	20,88%
.....					
264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	11	2	0,000935	18,18%
931205	Robotnik drogowy	11	2	0,000935	18,18%
731102	Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych*	14	2	0,000935	14,29%
228301	Fizjoterapeuta	11	1	0,000467	9,09%

* w rankingu umieszczono zawody, w których zarejestrowano co najmniej 10 osób bezrobotnych
źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Spośród 815 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku, dla 136 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100%. Ale aż 86,03% z nich to zawody, w których zarejestrowana była tylko 1 osoba bezrobotna. W przypadku pozostałych 13,97% zawodów zarejestrowanych było od 2 do 4 osób bezrobotnych.

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych i ofert pracy w latach 2005 – 2014

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

W porównaniu do końca I półrocza 2014 roku, na koniec 2014 roku nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych. Sytuacja wygląda podobnie w odniesieniu do grudnia 2013 roku. W zestawieniu z końcem czerwca 2014 roku zmniejszyła się nieco liczba zgłoszonych miejsc pracy.

Ogółem w roku 2014 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej zarejestrowano 5434 wolne miejsca zatrudnienia i aktywizacji zawodowej (wzrost o 256 w porównaniu do 2013 roku). Największe zapotrzebowanie w 2014 roku dotyczyło zawodu „Magazynier – 432103” (6,2% wszystkich zgłoszonych ofert). Poszukiwani byli również „Robotnik budowlany – 931301” (5,74% wszystkich zgłoszonych ofert) oraz „Pakowacz – 932101” (5,34% wszystkich zgłoszonych ofert).

Tabela 5. Ranking i struktura zawodów według liczby ofert pracy w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert	Odsetek ofert w stosunku do ogółu ofert
1	432103	Magazynier	337	6,20%
2	931301	Robotnik budowlany	312	5,74%
3	932101	Pakowacz	290	5,34%
4	911207	Sprzątaczką biurową	229	4,21%
5	515303	Robotnik gospodarczy	196	3,61%
6	932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	166	3,05%
7	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	149	2,74%
8	522301	Sprzedawca*	127	2,34%
9	411004	Technik prac biurowych*	117	2,15%
10	722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	110	2,02%
11	311502	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	103	1,90%
12	821204	Monter maszyn elektrycznych	100	1,84%
13	214109	Specjalista kontroli jakości	96	1,77%
14	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	91	1,67%
15	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	90	1,66%
16	241202	Doradca finansowy	85	1,56%
17	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	84	1,55%
18	741103	Elektryk*	73	1,34%
19	722204	Ślusarz*	69	1,27%
20	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	64	1,18%
21	512002	Kucharz małej gastronomii*	60	1,10%
22	818190	Pozostali operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	60	1,10%
23	941201	Pomoc kuchenna	53	0,98%
24	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	51	0,94%
25	524404	Telemarketer	47	0,86%
26	711202	Murarz*	42	0,77%
27	711903	Monter rusztowań	42	0,77%
28	722206	Ślusarz narzędziowy	42	0,77%
29	832202	Kierowca samochodu dostawczego	42	0,77%

30	512001	Kucharz*	41	0,75%
Razem dla 30 zawodów				61,98%

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

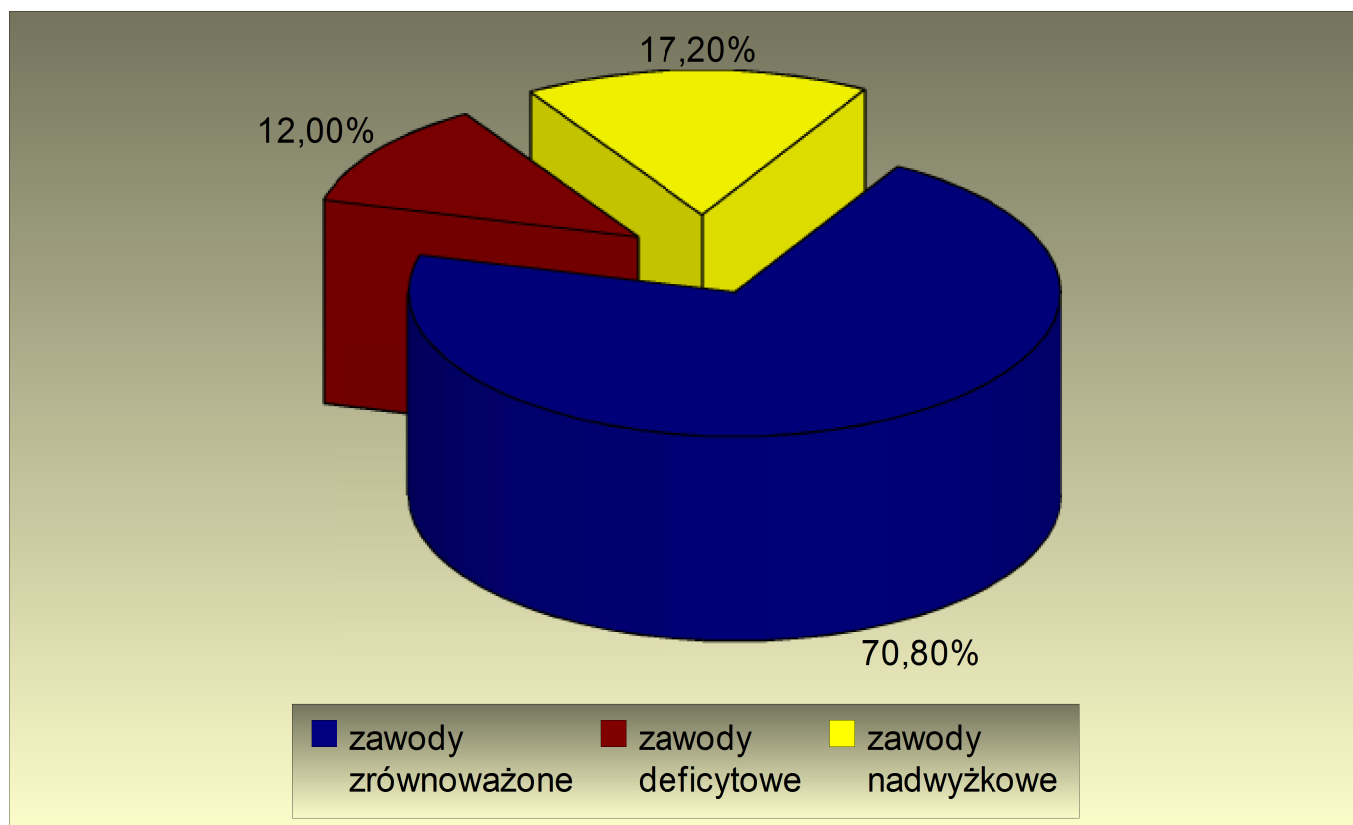
Analiza struktury bezrobotnych i ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) wskazuje, iż największa liczba bezrobotnych z ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2014 roku była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji: „Działalność nie zidentyfikowana” – 44,75%, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” – 12,26% oraz „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – 9,78%. Najwięcej ofert pracy w 2014 roku zgłoszono z zakładów pracy należących do sekcji „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” – 27,23%, „Budownictwo” – 16,03%, „Przetwórstwo przemysłowe” – 14,57%, .

2. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Analizując dane dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie Pracy w 2014 roku, zidentyfikowano 325 elementarnych grup zawodowych oraz 946 zawodów/specjalności. W 74,84% (708) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast tylko w 41,12% (389) zarejestrowano oferty pracy.

Spośród zidentyfikowanych zawodów wyodrębniono zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz wykazujące równowagę. Zawody wykazujące równowagę, nie wpływające na zmiany na rynku pracy stanowią 70,8% ogólnej liczby zawodów. W 77,16% tych zawodów odnotowano w badanym okresie pojedyncze rejestracje bezrobotnych przy całkowitym braku ofert albo odwrotnie, pojedyncze rejestracje ofert pracy przy całkowitym braku zarejestrowanych bezrobotnych. 17,2% wszystkich zawodów stanowiły zawody nadwyżkowe. Zawody deficytowe stanowiły 12% wszystkich zawodów.

Wykres 2. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 6. Struktura zawodów – w tym deficytowych i nadwyżkowych – według poziomu wykształcenia w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

poziom wykształcenia	zawody		
	ogółem ^o	deficytowe	nadwyżkowe
wyższe	27,3%	1,6%	5,0%
średnie	30,0%	3,4%	5,8%
zasadnicze zawodowe	42,5%	7,0%	6,3%
bez zawodu	0,1%	0%	0,1%
żołnierz szeregowy	0,1%	-	-
razem zawodów	100%	12,0%	17,2%
	946	113	163

^o wartości dla zawodów: deficytowych i nadwyżkowych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

58,4% zawodów deficytowych, czyli poszukiwanych na rynku pracy, to zawody na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Wśród zawodów nadwyżkowych największy odsetek stanowią również zawody na poziomie wykształcenia zawodowego – 36,8%.

Tabela 7. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych według poziomu wykształcenia w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

poziom wykształcenia	zawody		
	ogółem ^o	deficytowe	nadwyżkowe
wyższe	27,3%	13,3%	28,9%
średnie	30,0%	28,3%	33,7%
zasadnicze zawodowe	42,5%	58,4%	36,8%
bez zawodu	0,1%	0%	0,6%
Żołnierz szeregowy	0,1%	-	-
razem zawodów	100%	100%	100%
	946	113	163

^o wartości dla zawodów: deficytowych i nadwyżkowych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Spośród 51 najbardziej nadwyżkowych zawodów aż 30, to zawody na poziomie wykształcenia wyższego i średniego.

Tabela 8. Ranking zawodów nadwyżkowych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku (według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równego zero)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
000000	Inny zawód lub brak zawodu	0	194,75	194,75	0
331403	Technik ekonomista*	0	13,25	13,25	0
811101	Górnik eksploatacji podziemnej*	0	4,25	4,25	0
235107	Pedagog	0	4,17	4,17	0
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0	3,75	3,75	0
263102	Ekonomista	0	3,58	3,58	0
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0	3,5	3,5	0
311204	Technik budownictwa*	0	3,42	3,42	0
325511	Technik ochrony środowiska*	0	2,17	2,17	0
263204	Socjolog	0	1,92	1,92	0
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0	1,75	1,75	0
263304	Politolog	0	1,5	1,5	0
731102	Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych*	0	1,5	1,5	0
264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	0	1,42	1,42	0
723306	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	0	1,33	1,33	0

911206	Salowa	0	1,33	1,33	0
242217	Specjalista administracji publicznej	0	1,25	1,25	0
753605	Obuwnik przemysłowy	0	1,25	1,25	0
314205	Technik ogrodnik*	0	1,17	1,17	0
214102	Inżynier organizacji i planowania produkcji	0	1,08	1,08	0
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0	1,08	1,08	0

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku (według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu różnego od zera)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
311504	Technik mechanik*	0,2500	14,8333	14,5833	0,0169
351203	Technik informatyk*	0,0833	2,8333	2,7500	0,0294
611306	Ogrodnik terenów zieleni	0,0833	2,6667	2,5833	0,0312
832203	Kierowca samochodu osobowego	0,0833	1,6667	1,5833	0,0500
241306	Specjalista do spraw finansów	0,0833	1,5000	1,4167	0,0556
234201	Nauczyciel przedszkola	0,0833	1,2500	1,1667	0,0667
753105	Krawiec*	0,5000	6,9167	6,4167	0,0723
742110	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	0,0833	1,0833	1,0000	0,0769
833101	Kierowca autobusu	0,0833	1,0833	1,0000	0,0769
214106	Logistyk	0,0833	1,0000	0,9167	0,0833
233008	Nauczyciel języka angielskiego	0,0833	1,0000	0,9167	0,0833
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0,0833	1,0000	0,9167	0,0833
713203	Lakiernik samochodowy	0,0833	1,0000	0,9167	0,0833
251902	Specjalista zastosowań informatyki	0,0833	0,9167	0,8333	0,0909
211301	Chemik	0,0833	0,8333	0,7500	0,1000
341205	Pracownik socjalny	0,0833	0,8333	0,7500	0,1000
713101	Malarz - tapeciarski*	0,0833	0,8333	0,7500	0,1000
711502	Cieśla szalunkowy	0,2500	2,4167	2,1667	0,1034
213303	Specjalista ochrony środowiska	0,0833	0,7500	0,6667	0,1111
214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,0833	0,7500	0,6667	0,1111
711503	Stolarz budowlany	0,0833	0,7500	0,6667	0,1111
741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,6667	5,9167	5,2500	0,1127
752205	Stolarz*	0,2500	2,0833	1,8333	0,1200
332201	Ekspozytor towarów (merchandiser)	0,0833	0,6667	0,5833	0,1250
723105	Mechanik samochodów osobowych	0,5833	4,3333	3,7500	0,1346
261906	Prawnik legislator	0,0833	0,5833	0,5000	0,1429
333107	Technik logistyk*	0,0833	0,5833	0,5000	0,1429
514207	Technik usług kosmetycznych*	0,0833	0,5833	0,5000	0,1429
932901	Konserwator części	0,0833	0,5833	0,5000	0,1429
343204	Plastyk*	0,2500	1,6667	1,4167	0,1500

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

W porównaniu z końcem roku 2013, wśród zawodów deficytowych o wysokim wskaźniku intensywności deficytu zawodu oraz znaczącym deficycie

podąży siły roboczej znajdowały się następujące zawody: doradca finansowy (241202), mechanik / konserwator urządzeń dźwignicowych (723302), specjalista kontroli jakości (214109), kierowca ciągnika siodłowego (833202), monter rusztowań (711903), sprzedawca w branży spożywczej (522304).

Tabela 10. Ranking zawodów deficytowych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

(przy zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
241202	Doradca finansowy	7,0833	0,1667	-6,9167	42,5
723302	Mechanik / konserwator urządzeń dźwignicowych	1,6667	0,0833	-1,5833	20
214109	Specjalista kontroli jakości	8,0000	0,4167	-7,5833	19,2
713201	Lakiernik*	1,5000	0,0833	-1,4167	18
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	9,1667	0,5833	-8,5833	15,71
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej*	2,5000	0,1667	-2,3333	15
831210	Ustawiacz	1,2500	0,0833	-1,1667	15
821905	Monter wyrobów z drewna	0,9167	0,0833	-0,8333	11
722206	Ślusarz narzędziowy	3,5000	0,3333	-3,1667	10,5
311502	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	8,5833	0,8333	-7,7500	10,3
422701	Ankieter	0,8333	0,0833	-0,7500	10
741216	Elektromonter taboru szynowego	0,8333	0,0833	-0,7500	10
834316	Operator żurawia jezdniowego	0,8333	0,0833	-0,7500	10
931207	Robotnik torowy	2,8333	0,3333	-2,5000	8,5
932101	Pakowacz	24,1667	3,1667	-21,0000	7,63
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	4,2500	0,5833	-3,6667	7,29
811104	Operator koparki	0,5833	0,0833	-0,5000	7
832202	Kierowca samochodu dostawczego	3,5000	0,5000	-3,0000	7
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	7,0000	1,0000	-6,0000	7
712401	Monter izolacji budowlanych*	3,4167	0,5000	-2,9167	6,83
821204	Monter maszyn elektrycznych	8,3333	1,2500	-7,0833	6,67
821906	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	1,6667	0,2500	-1,4167	6,67
721204	Spawacz metodą MAG	2,1667	0,3333	-1,8333	6,5
741103	Elektryk*	6,0833	1,0000	-5,0833	6,08
244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,9167	0,1667	-0,7500	5,5
921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,5833	0,5000	-2,0833	5,17
711605	Toromistrz	0,4167	0,0833	-0,3333	5
711601	Brukarz	2,0000	0,4167	-1,5833	4,8

711501	Cieśla*	2,3333	0,5000	-1,8333	4,67
333105	Spedytor	0,7500	0,1667	-0,5833	4,5

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 11. Ranking zawodów deficytowych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku

(przy braku zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	7,58	0	-7,58	MAX
711903	Monter rusztowań	3,5	0	-3,5	MAX
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	3,08	0	-3,08	MAX
313904	Operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	2,92	0	-2,92	MAX
721205	Spawacz metodą MIG	2,5	0	-2,5	MAX
961201	Sortowacz surowców wtórnych	1,92	0	-1,92	MAX
712202	Glazurnik	1,42	0	-1,42	MAX
831104	Maszynista pojazdu trakcyjnego	1,33	0	-1,33	MAX
812106	Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych*	1,25	0	-1,25	MAX
712501	Monter / składacz okien	1,08	0	-1,08	MAX

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- Na koniec roku 2014 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP wynosiła 5991 (spadek o 564 osoby w porównaniu z końcem I półrocza 2014 roku i spadek o 934 osoby w stosunku do końca 2013 roku), z czego 52,35% stanowiły kobiety (taki sam udział jak w końcu 2013 roku),
- Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak w końcu 2013 roku - stanowiły osoby bez zawodu (ponad 21%),
- W 2014 roku zarejestrowano 5434 wolne miejsca zatrudnienia i aktywizacji zawodowej,
- Największe zapotrzebowanie w 2014 roku dotyczyło zawodu „Magazynier – 432103” (6,2% wszystkich zgłoszonych ofert). Poszukiwani byli również „Robotnik budowlany – 931301” (5,74% wszystkich zgłoszonych ofert) oraz „Pakowacz – 932101” (5,34% wszystkich zgłoszonych ofert),
- 2,67% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki),

- Największą grupą absolwentów (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) były osoby bez zawodu (50%),
- Spośród 815 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w Dąbrowie Górniczej na koniec 2014 roku, dla 136 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100%,
- Na podstawie wygenerowanych danych zidentyfikowano 325 elementarnych grup zawodowych oraz 946 zawodów/specjalności,
- W przypadku 708 zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast tylko w 389 zawodach zarejestrowano oferty pracy,
- Zawody deficytowe stanowiły 12% wszystkich zawodów,
- Najbardziej deficytowymi zawodami są: doradca finansowy (241202), mechanik/konserwator urządzeń dźwignicowych (723302), specjalista kontroli jakości (214109), kierowca ciągnika siodłowego (833202), monter rusztowań (711903), sprzedawca w branży spożywczej (522304),
- Ponad 58% zawodów deficytowych czyli poszukiwanych na rynku pracy, to zawody na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego,
- Zawody nadwyżkowe stanowiły ponad 17% ogólnej liczby zawodów. Wśród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu. Oprócz tego do zbioru najbardziej nadwyżkowych zawodów należy zaliczyć: technika mechanika (311504), technika informatyka (351203), ogrodnika terenów zieleni (611306), technika ekonomistę (331403),
- Zawody wykazujące równowagę, nie wpływające na zmiany na rynku pracy stanowią blisko 71% ogólnej liczby zawodów. W 77,16% tych zawodów odnotowano w badanym okresie pojedyncze rejestracje bezrobotnych przy całkowitym braku ofert albo odwrotnie, pojedyncze rejestracje ofert pracy przy całkowitym braku zarejestrowanych bezrobotnych,
- Należy zmienić strukturę kształcenia – w tym kształcenia zawodowego – i kształcić w zawodach deficytowych, a nie nadwyżkowych.